ಪ್ರ ಗತ
ಸಂ. ಸಂ. ೪೭೮

ॐ

1988

STUDENT NOTE BOOK ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್ ನೋಟ್ ಪುಸ್ತಕ

Lekhak
ಲೇಖಕ್

96 Pages ಪುಟಗಳು

Inclusive of two end sheets
ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಹಾಳೆ ಸೇರಿ

Rs ರೂ 1.65

retail price
ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆ

This book is made from paper supplied by the Government at a concessional rate

ಸರಕಾರ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಕಾಗದದಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದೆ.

Name ಹೆಸರು सत्यनारायण शास्त्री,
Class ವರ್ಗ भद्रावती.
Subject ವಿಷಯ
School ಶಾಲೆ

This book is specially produced in the public interest by
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ವಿಶೇಷ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದವರು

MSIL Mysore Sales International Limited
ಮೈಸೂರ್ ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

343162 [illegible]
253541
608252 [illegible]

364456 [illegible]

हो. वें. सत्यनारायण शास्त्री
भद्रावती

संस्कृत प्रशिक्षण वर्गः,
(द्वैतीयीकः) बेंगलूरु.
[२१ एप्रिल – २८, १९८८.]

ॐ

...कृत संस्कृतं प्रियं जने जने दिने दिने

दि. ५ ७

೯.00 ಘಂಟೆಗೆ

उद्घाटनम्

೧. प्रास्ताविकभाषणम् — सो. ति. नागराजः
೨. अतिथि भाषणम् — जि. एस्. शिवरुद्रप्पः

ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ { (೧) ನಿತ್ಯವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ (ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ),
(೨) ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ (ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ) }

ಭಾರತದಲ್ಲಿ 700 ಭಾಷೆಗಳು. (1971ರ ಜನಗಣತಿ)
ಭಾರತದಲ್ಲಿ 2112 ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾತನಾಡುವವರು (— ॥ —)
ಈ ದೇಶದ ಬುದ್ಧಿಯ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತ
ಸಂಸ್ಕೃತವು ಇಂದಿಯದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಹಿಂದೆ
ಇದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರಗಳು, ಪ್ರತಿಭೆ
ಕೆಲ್ಲ ಇದೆ. ಇದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪುವಂ
ತಾಗಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಡಾಗಲೇ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ
ಇಂದು ಸಿಕ್ಕುವ ದುಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಾಯಿತು.
ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಓದಲ್ಲ ಕಲಿಸಬೇಕು
ತೆಂದು ನನ್ನ ತರುವಾಯದ ಜತೆಗೆ ದೇಶಭಾಷೆ-
ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೊತೆ ವಸ್ತುಗಳು
ಮಾಡುವಂತೆ ನೀವು ಮಾಡಬೇಕು.
ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿರೋಧಿ ಧೋರಣೆಯು ಮೂರ್ಖತನದ್ದು

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ
ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಬೈಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲಾರ ಬೇಕು, ಕನ್ನಡ-
ಬಕದಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಯ ಸತ್ವಗಳು
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಬೇಕು.
ಸ್ವದೇಶೋ ಭುವನತ್ರಯಂ - ಎಂಬುದ
ಕೇಳಿದ ಅದಕ್ಕೆ ಭುವನತ್ರಯವನ್ನು ನನ್ನ
ದೇಶ ಎಂದಾಗಿದೆ.
ಸ್ವಜನಾತ್ಮಕ ಬೇಡದಂತೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು
ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಾಗಲಿ.
ಇದನ್ನು ಎಗತನಾಡುವವರು ದ್ವೇಷಿಂದು ಸುಂದ್ರ
ಆಗದಿರಲಿ. ~~ಅದ~~ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಂತೆ ಅದರಿಂದ
ವಾಗ್ಮಿತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಿರಲಿ. ಅದು
ಜನರನ್ನು ಒಡೆಯದಿರಲಿ ಕೆಡದಿರಲಿ.
ನಿಲ್ಲಲು ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈ ಬಿಡದೆ

.३०

<u>परिचयगोष्ठी</u>

केरळ - 1 + 4 = 5

तमिळुनाडु - 4 + 24 = 28

आन्ध्रप्रदेश: - 2 + 7 = 9

महाराष्ट्र - 2 + 2 - 4

कर्नाटक - 16 + 27 - 43

आहत्य २०२

व्यावहारिकी (शिबिरसम्बन्धे)

सूचना: - सो.ति. नागराज:

.४९

चमूकृ

कार्यस्य कृत्यं किं? कार्यस्य शैली का? इति वयं जानीमः

सं. शिबिरतः शास्त्राध्ययनपर्यन्तं नयामः।

30.

तिका

२ चर्मरोगस्य चिकित्सा द्विविधा - तात्कालिकी, शाश्वतिकी च।

संस्कृतस्य ह्रस्वत्वस्य हानेश्च (ए)मेव। अवनतेः निदानं ज्ञातव्यम्

संस्कृतभाषायाः दैन्यावस्थितेः कारणानि कानि ? — चर्चा

व्याकरणे आग्रहः । आधुनिकशिक्षणपद्धति संस्कृतबोधने अपर्याप्तता, तन्त्रादि विषये स्वाभाविकतयापि काश्चित् भाषा इदानीं लुप्ताः । आंग्लभाषाव्यामोहः संस्कृतभाषा वर्गीया जाता । मुस्लिमानां आक्रमणादि ऐतिहासिकं कारणम् । प्रादेशिकभाषाणां वर्धनम् । स्टेटस इष्टो लोपः । अत्युन्नतिः पतनहेतुः

आंग्लानां मात्सर्यं संस्कृतस्योपरि ।
व्याकरणस्य अनुचित प्राधान्यम्
राजाश्रयनाशः २ नूतनसाहित्याभाव

कारणानि

(1) ऐतिहासिकं

भाषायां प्रीतेः अभावः
व्रतबुद्धेः नाशः

साहित्यनिर्माणे अविमर्शबुद्धिः

पण्डितो दोषज्ञो भवेत् न तु
दोषाविष्कर्ता।
राजाश्रयो नष्टः।
संस्कृतस्य शिक्षणस्य असार्वत्रिकता।
स्त्रीशूद्रादीनां अध्ययनराहित्यम्
संस्कृतज्ञानां संकुचितभावना। स्वस्य
दायित्वं विस्मृतम्॥

परिहारोपायाः –
अपूर्वा श्रद्धा वर्धनीया।
संस्कृताध्ययनेऽपि प्रत्येक पदवि-प्रशस्ति
प्रदानस्य आरम्भः।
सरलमाध्यमस्य (चलच्चित्रादिकं)
उपयोगः। व्यवहारे उज्जीवनम्।
शालासु गृहे च, अंशतः संस्कृतस्य
आधिकीकरणम्।

सरला भाषा प्रयोक्तव्या न तु
सरलीकृता भाषा।
प्रवृत्तिः प्रधानं कारणम्।

४.२५

अपेक्षिताः व्याकरणांशाः

णत्वम् - नकारस्य स्थाने णकारः।

8.4.1 ಸೂತ್ರ रषाभ्यां नो णः समानपदे।

पुष्णाति ~~रामेण~~ तिसृणाम्

ಸೂತ್ರ अट्कुप्वाङ्नुम्व्यवायेऽपि।

अट् कुप् आङ् नुम्

अइउऋऌएऐओऔ हयवर

कखगघङ पफबभम

आ

नं

रामनाम - अखण्डपदे न
(न तु समस्तनाम्)

रामायणम् - एकपदं किन्तु न अखण्डपदम्

पुष्पेण।

ಸೂತ್ರ पूर्वपदात्संज्ञायामगः

ರಷಗಳ ನಂತರ, ಎಂಬುದು ಸಂಜ್ಞೆಯಾದರೆ
(ಮಗನಿಗೆ ಹೆಸರಾದರೆ) ರಷಗಳ ನಂತರ ನ ಣ ಆಗುತ್ತೆ
[illegible]

(30)

सं॰ सम्भाषण प्रगत शिबिरम् I

गीतम् - चिरनवीना संस्कृता भाषा

परिचयः — नाम, स्थानं, उद्योगः, अभिरुचिः, संस्कृत-ज्ञानम् । [प्रत्येकस्य परिचयः]

अन्योन्य परिचयः - छात्राणाम् ।

घटनावर्णनम् ।

यदि अहं —— (प्रधानमन्त्री) भवामि!

निरन्तर भाषणम् । (1 ...)

उत्तमं पाठः ।

उत्तमा पत्रिका । उत्तमं पुस्तकम् ।

(उत्तम)

सुन्दर । करणीय । पठनीय ।

पाठः ५ ओनीयः ।

1

पाठः, वेदः, श्लोकः, भगवद्गीता, कथा, काव्यम्, विज्ञानम् ಎಂಬ flash cards ಉಪಯೋಗಿಸಿ

ಅನೀಯ ಪ್ರತ್ಯಯ [illegible] ಪಠನೀಯ ಶಬ್ದ [illegible]

मया पठनीयम्। [illegible]

ಇಲ್ಲಿ [illegible]

भवता, तेन
त्वया, कया, तया
अनेन, रामेण
महिलया, बालकेन

पाठः पठनीयः

मया —— पठनीय।

[illegible]

अभ्यास करणीय, अनृतं वक्तव्य।
हिमालय गन्तव्यः कार्यं कर्तव्यम्
स्नानं करणीय।

[illegible]

अहं भिक्षा करणीया।

मया खं॰ .... करणीय, ...

.....तव्य आसीत् परंतु ... ।

~~भविष्यति~~

.... तव्य भविष्यति, अत ...

[... तव्य {अस्ति / अस्मि} ...]

गौतम — चिरनवीना ..

पाठः पठनीय ..

पुस्तकानि पठनीय..

अस्माभिः पाठः पठनीयाः

→ भवद्भिः, भवतीभिः, सर्वैः, बालकैः

मया॰॰॰णीय आसन्।

[illegible]

श्वः मयाः॰॰नीय गमिष्यामि

[illegible]

ह्यः -॰ नीय आसीत्।

20-4-1988 संस्कृत भाषायां

कथं वक्तव्यम्। [illegible]

[illegible] स्वातन्त्र्यं कदा आगतम्।

[illegible]

॰॰॰ तमो दिनांके।

कदा = कस्मिन् दिनांके।

तमो दिनांके [illegible]

19 [illegible] ॰॰ तम [illegible]

[illegible]

[illegible]

प्राति [illegible]

[illegible] प्रतिमानुसारम

यथोर्हं, यथासमयं, यथावकाश।

[illegible]

यथाशक्ति, [illegible], यथामति, यथा-

बुद्धि [illegible]

(1) [illegible]

(2) [illegible]

[illegible]

२०दि

९.०० गोष्ठीस्वीकरणाभ्यासः (शिक्षार्थीभि

१०.००
मआह व्याकरणम्

क्रियापदानां । गणविभागः (गणपाठ

१२.००
सोदिना प्रश्नोत्तरसिद्धाता.

२.३०
गुरु

संस्कृतप्रचारः – तप इव ।
'अहं' स्थाने 'वयं' इति
कार्यकर्ता चिन्तयतु।
भामती कथा । नागेशभट्ट
संस्कृतसम्भाषणं नाम गान्धी-
चरखा इव। ध्यानात् विश्वशान्तिः।
समग्रे भारते अस्माकं जनगणनं
संस्कृतज्ञः संस्कृतानभिज्ञ इत्येव।

Much is expected of those for whom much is given – Bible.

दुनिया झुकेगी झुकानेवाला चाहिए।
– Guru Nanak

Wait till I create people (in Brazil where ample natural resources but stupid people)

४.०० चमूकेन्द्र (?)

शिबिरानन्तरं अनुवर्तनम्।

एकवारं निर्मितं ~~उत्स~~ उत्साहमयं वातावरणं कथं प्रवर्तनीयं, अनुवर्तनीयम्,
समस्याः काः? संख्यायाः ह्रासः - अनुवर्तन समये - किमर्थं भवति?
शिबिरानन्तरं शिक्षणम् — स्वः (भाषाशिक्षण दृष्ट्या)

५.३०. चमूकेन्द्र (?)

गीता - मुनिवरविकसित...

प्रगत संभाषणशिबिरः - II

दिनपत्रिकायाम् आगतो विचारः।
छात्राः उक्ताः।
सप्त ककाराः। "किं किं" प्रयोगः।
'कति कति' प्रयोगः। 'कदा कदा' प्रयोगः।
'कुत्र कुत्र'। कथं कथं।
'चित्' - किंचित्, कदाचित्, कुत्रचित्, कुतश्चित्
चन - किंचन...

काश्चित् — काचित्! केनचित् — कया —
कस्मैचित्।

How many कति
How much कियान्
How long कियत्
कियती

कियान् भारः।
~~[illegible]~~ कियती
कियान् प्रकारः!

मूल्यं कियत्!

कियान्, कति, कियती — उपयुज्य प्रश्नानि
कियान् - कियन्ती - कियत्
(भवान् - भवन्ती -)

शब्दानां लिङ्गनिर्णयः।

— हारः। — आलयः। — कारः।
— करः। — देशः। — मानः। — क्रमः।
— चारः। — नयः। — वेशः।
— आहः। — मार्गः। — वादः।

इकारान्त पुल्लिङ्ग स्त्रीलिङ्ग शब्दाः।

ईकारान्त स्त्रीलिङ्ग शब्दाः।

अकारान्त नपुं. लिङ्ग. शब्दाः

गीतम् - मुनिवरविकासित...

विशेष वाक्यरचनानि | [illegible]

कृष्णप्रसादः — वदति

बालकाः, बालिकाः, भवन्त

[illegible]

[illegible]

कृष्णप्रसादः { [illegible] / [illegible] } वदति

[illegible]

कृष्णप्रसादः — पृष्ठ आगतवान्

[illegible] ([illegible]) [illegible] |

तमुन्नान्त प्रयोगाः |

—— [illegible] —— |

[illegible] ಶಬ್ದಗಳು [illegible]
ಬರುತ್ತದೆ, ಕರ್ತೃ(ವಿಗೆ) ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ.
('ಕ್ತ' ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯ [illegible])

पठितवान् — पठितः
पठितवती — पठिता
पठितम्

ಕರ್ಮಣಿ - ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ
ಉದಾಹರಣೆಗಳು पाठः पठितः।
गीता पठिता, धनं दत्तम् [illegible]

ಇನ್ನಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳು

पाठः पठितः — पाठाः पठिताः।
गीतं गीतम् — गीतानि गीतानि।

ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ [illegible]
ಉದಾಹರಣೆ [illegible]

तेन पत्रिका पठिता — तैः पत्रिका पठिता।

ઉપરોક્ત નામનું બહુવચન

તેન — પાઠઃ પઠિતઃ ।

આગળ શબ્દનું બહુવચન
કરવું.

ઉપરોક્તમાં ઉપરોક્તનું બહુવચનનું
બદલે કરેલ છે રૂપ.

मया उत्तमं भोजनं खादितानि ।

मया उत्तमानि भोजनानि खादितानि

भवता — — — क्रीतम्
भवद्भिः ——— क्रीतानि

હેતુ (હેતુ પ્રત્યય) એ
બહુવચનનું બદલે દેવું.

क्रीडा — (1) अभिनयेन शब्द-
बोधनम्

(2) निरन्तर वाक्य कथनेन
कथा रचनम्

२ १दि

९.०० संस्कृतभाषणाभ्यासः ।
९.२८ ① विष्णु ना. भट्टः (क्रीडाकलापसमारोपः)
② (संचार्यकर्तॄणां गोष्ठी)

०.२५ व्याकरणपाठः ।

'नस्य णत्वम्'

प्रमुखेण – प्रमुखेन

सखण्डं पदमिदम् । अतः प्रमुखेन ।

प्रातिपदिकान्ते नुं विभक्तौ च ।

प्रमुखेन, प्रमुखेण । दौर्भाग्येन, दौर्भाग्येण

व्रीहिवापी – व्रीहिवापिनौ, व्रीहिवापिणौ.

पदम्

अखण्डम् — रषाभ्यां नो... अट्कुप्वा...

सखण्डम् — पूर्वपदात् संज्ञायां... Ex. रामायणम्

प्रातिपदिका... Ex. व्रीहिवापिणौ

२०.

[illegible] वा भावकरणयोः
Ex. क्षीरपाणम् , क्षीरपानम्.
सुरापाणम् , सुरापानम्.

[illegible] उपसर्गादसमासेऽपि णोपदेशस्य
णमु - नमति ([illegible])
~~[illegible]~~ परिणमति प्रणमति
णीञ् नयति ([illegible])
परिणयति

[illegible] { नटति, नदति, नमति, नश्यति
निन्यति नयति नौति नुदति
[illegible]

[illegible] पदान्तस्य ~~[illegible]~~ (न)

विसर्ग सन्धिः !
बालोऽस्ति { अतोरोरप्लुतादप्लुते
बालो हसति   हशि च
अतोऽति हशि

राम इच्छति
बाला गच्छन्ति
बालस्तत्र
बालः करोति
हरिरत्र

२.२५ शिबिरानन्तरं शिक्षणम् — भाषा
[illegible] शिक्षण दृष्ट्या उपायाः शिबिरं विहाय

शिबिरानन्तरं एकदिनस्य वर्गः।
अन्यान्यशिबिरेषु आगतानां एकत्र
समावेशः। मासे एकदिनामिति प्रयोगः।
द्वित्रा अध्यापकाः नियोक्तव्याः।
मौखिकाः अभ्यासाः। छात्रसंगमरीत्या
स्पर्धादिकम्।
एकमासस्य वर्गः प्रतिदिनं एकघण्टा
पर्यन्तम्। Summer course
ग्रीष्मविरामे, दसराविरामे।
संस्कृतस्य बालशिबिरम्।

मौखिक अभ्यासाः - परिवर्तन द्वारा - लिङ्ग, वचन, काल, प्रयोग, अर्थ, पुरुष, प्रकार, वाक्यानां परिवर्तनैः मौखिक अभ्यासः

लिङ् ⇔ लोट् परिवर्तनम्

तव्य ⇔ अनीयर् परिवर्तनम्

Sentence bank [illegible]

[illegible]

[illegible] Substitution : [illegible]

करणीयं कार्यं विस्मृतम्।

केन स्वीयं पुस्तकं क्षिप्तम्,

सः मम पुस्तकं चोरितवान्।

श्वः कार्यक्रमः भविष्यति।

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

:३० मेसिनी संस्कृत शैलयः।
अखण्डस्वरूपास्थिता छन्देण प्रत्ययसहित
कृता भाषा। वल्मीकि, व्यासः कालिदासः
शङ्कराचार्याः वेंकट देशिकाः, भोज
श्रीहर्षः अनन्तभट्टः — एतेषां
काव्यपङ्क्तीनां उदाहरणानि व्याहृतानि।

:०० श्री N.T. श्रीनिवास अय्यंगार्यः।
एषः, एषा इति शब्दो आंग्लायां नास्ति
प्रसिद्धत्वेन केवलं न महत्वम्।

Put - पुट किंतु But बट
उच्चारणस्य भेदस्य कारणं नोच्यते।

भाषणं (संस्कृते) कुष्करं इति कथ्यते
किंतु प्रयत्नः न कृतः।
आंग्लभाषापेक्षया कतिपयान् समयः
संस्कृतभाषणे दीयते।

मार्जारः अपूर्णं प्राप्नोति।
जन्मप्रभृति यो नास्ति नित्यं क्षीरं
पिबति (पयः) मार्जारः
प्रयत्नः सततं कर्तव्यः।
(यथा गृहिणी अजागरुका भविष्यति
तदैव प्रविशति मार्जारः)
यदि रुद्धा भाषा प्रयुज्येत

हनुमान रामलक्ष्मणौ संस्कृते वदति।

उष्ट्राणां च विवाहे च गानं गायन्ति गर्दभाः
परस्परं प्रशंसन्ति अहो रूपमहो ध्वनिः
Umbrella — शब्दविवरणं नास्ति किं
ध्वनिः आवरणं — छत्रम्!

Lotus
पङ्कजः — पङ्कः —

सम्बोधने (वाक्यानाम् — संस्कृते
मर्यादा, रीतिः।

(thou [illegible])
You [illegible]
He [illegible]
मेषपोतन्यायः — [illegible]

30. मुद्री

संस्कृत सम्भाषण प्रगत शिबिरः III

गीतम् - चिरनवीना संस्कृता (भा।

शब्दानां लिङ्गनिर्णयः।
धातोः निरन्तरं शब्दानां व्याहृतिः।
एकैकेन।
उक्तानां वाक्यानां प्रश्नः करणीयः।
कति, कियान्, कियती, कियत् शब्दानां उपयोगार्थम्।
आवश्यकम् - आवश्यकी - आवश्यकः
_____ समये। (निद्रासमये ---)
(While doing ---) आगमनसमये, भोजनस.,
गमनस., प्रयाणस.,

— विषये।

शब्दसमूहः दीयते। संयुज्य वाक्यसरणिः ~~सरल~~ करणीया।

यथा, रात्रिः, कोलाहलः, अन्वेषणं, पाकशाला, मार्जारः

अवयवानां नामानि स्मारणीयानि। नूपुरः। कङ्कणः ([illegible]), पाणिः।

मेखलाः [illegible]

एकस्य शब्दस्य सर्वे विभक्तीनां रूपाणि। तस्य शब्दस्य स्थाने दत्तैः अन्यान्य शब्दानां नियोजनम्। ([illegible])

[illegible]

[रामो राजमणिः — — [illegible]

[illegible]]

पठित पाठ ... [illegible]

ध्रुत..... ।

यः कोपि — यामापि — यत्किमपि
[illegible]

यंकमपि — यांकामपि — यत्किमपि ।
[illegible]

येनकेनापि — ययाकयापि — येन केनापि ।
[illegible]

यस्य कस्यापि — यस्याः कस्या अपि ।
[illegible]

यस्मिन् कस्मिन्नपि । यस्यां कस्यामपि ।
[illegible]

स्वप्नकथनम् । (छात्रैः)

छात्राणां गणद्वयं कृत्वा अन्योन्यालापः ।

क्रीडनम् — संस्कृतेन संभाषणं कुरु

गुरुशिष्य संवादः। (छात्रयोः) (विशिष्ट सन्निवेशे)

Bus Stand Enquiry.
Doctor in a Medical camp.
Education Minister.
interview ~~with~~ with.

'इति' शब्दस्य प्रयोगः।
'इति विस्मृतवान् (वती) प्रयोगः।
'इति अहं ज्ञातुमिच्छामि' प्रयोगः।
ज्ञातुमिच्छामि यत्... प्रयोगः।

कुत्र अस्ति || कहाँ है?
कुत्र नास्ति

... यत् ... - प्रयोगः।
... अतः ... - प्रयोगः।
... यतः ... - प्रयोगः।
स्यात् - प्रयोगः।

किं स्यात्, कस्य स्यात्, कुत्र स्यात्।
भवेत्, पठेत्, लिखेत् ... प्रयोगाः।
पठेयं, गच्छेयं, पश्येयं ... प्रयोगाः।
गच्छेयुः, कुर्युः ... प्रयोगाः।

गच्छेम, पश्येम ... प्रयोगाः।

क्रीडा । ~~उत्ता~~ उक्तां संख्या
(1) संस्कृते लेखनीया।
(2) लिखितां संख्यां संस्कृते पठेयुः।

Teaching English through English ← (ELBS pub-n)

2.212 Guide to pattern and usage in English — 25.00

5.00

[illegible]:

(1) વ્યાકરણ અનુવાદ (G.T.) ([illegible]) — આધુનિક [illegible]

(2) [illegible] DM (100 [illegible])

(3) [illegible]

structural (L) audio lingual [illegible] (50 [illegible])

(4) [illegible] (25 [illegible])

(5) [illegible] (10 [illegible])

What ails Skt Teaching today

१०.०० Formal Education – Sanskrit

१मुहूर्त Teaching. Agency conducting different ~~Exam~~ Skt. Exams.

Types श्रवणं भाषणं पठनं लेखनम् Absent

समग्रशिक्षणं व्याकरणकेन्द्रितम् ।

[illegible] ([illegible]) English
[illegible]) [illegible]
[illegible]
[illegible] ?

A Break through; needed.

संस्कृतशिक्षणे नूतनपद्धत्याः आविष्कारः अस्माभिः करणीयः

प्रत्येकेन कार्यकर्त्रा स्वकीये विद्यालये इमं प्रयोगं कृत्वा पठ्यपुस्तकनिर्माणसमितेः (सदस्यानां वा) पुरतः प्रात्यक्षीकरणीयः ।
Seeing is believing.

೨೨.೨೪ ನಿನ್ನೆ ನಿದ್ದನ ತಿನ್ಸ ಸುಮ ಬೆಳಗಾಗುವುದು —

ನ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ: ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಠ) ಕಡೆಗೆ,
ಕೆಲಸ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ
ಪ್ರತಿ ದಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಬರಲಿ ಎಂದು
ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ.
ನಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕೈ ಜೋಡಿಸುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ —
ಮಾನವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿ ಬೇಕು.
[illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ಮೂರು ಅಂಶಗಳು —
Men, Machinary, Money
Men — ಮನುಷ್ಯರ ಮುಖ್ಯರು We
want Men with Capital M —
Swamy Vivekananda ಅವರ
ಒಂದು [illegible] ಮಾತು ಇದೆ.
ಆ ಮಾತಿನಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಕೆಲಸ
[illegible] ಮಾಡುವ ದಿನ ಬರಲಿ, ಆ ದಿನ
ಕಷ್ಟವೆಲ್ಲ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ,
[illegible] ಸಾಧನೆಯ ದಾರಿ ತೆರೆದಿದೆ
ನಾವು [illegible] ಮುಂದೆ [illegible] ಸಾಗಬೇಕು

ಹೊಂಬುದು ಭಗವಂತನ ಸಂಕಲ್ಪದ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. Computer ಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಡು ~~[illegible]~~ ಸೂತ್ರಗಳ ರೀತಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಂತ್ರ feed ಮಾಡಲು ಮುಂದಿನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರು ಬೇಕಾಗುತ್ತಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ- ಜಗತ್ತಿನ ಈ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ. ನಾವು ಎಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ? ಸಂಸ್ಕೃತಭಾರತಿಯ ಎಲ್ಲ ಯುದ್ಧ ಶಸ್ತ್ರಗಳ ಕೌಶಲ್ಯ ವಿದ್ಯೆಗಳು ತಾಳೆಯೋಲೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಮೊದಲಾದಂತೆ ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ. ಎಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಲಿಸಬೇಕು, ಬೋಧಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ, ಯೋಗ, ವೇದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಯುರ್ವೇದ, ಸ್ಥಾಪತ್ಯ ಕಲೆ, ನೀತಿ, ದಿವ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನ, ನಿರಪೇಕ್ಷತೆ, ಇವು- ಇವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇರು- ದುದನ್ನು ನಾವು — ಸಂಸ್ಕೃತದ ಆಧಾರದಿಂದ

ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ [illegible]
ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] ([illegible]
[illegible]) [illegible] -
[illegible] ([illegible])
[illegible] ಎಂಬ [illegible]
ಈ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ [illegible]
ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ, [illegible]
[illegible]
[illegible] ([illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ಸಂಸ್ಕೃತ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] .
[illegible] ಸಂಸ್ಕೃತ [illegible]

ದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಧಾನವು
ಬಿಟ್ಟರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ, ಎಲ್ಲಾ ಜನತೆಗೂ ಶಕ್ತಿಯು
ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಈ ವಿಧಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ
ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ಯಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ
ಇರುವುದರಿಂದ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದಂತೆ ಯಾರೂ
ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದರೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳು
ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನ್ನು
ಪಡೆದರು. ಧರ್ಮವು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಏಕೆ
ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು. ತಿಳಿದವ
ದ ಎಲ್ಲಾ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ
ದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಬರುವ ದೇವತೆಗಳನ್ನು
ನಾವು ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಯಿಂದ ದನ್ನೇ. ಧರ್ಮ
ಎನ್ನುವುದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಸಾಧನವು.
ದಾನವು ಕರ್ಮ, ಧರ್ಮವಲ್ಲ.
ಜಾತಿ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನ ಧರ್ಮವಲ್ಲ
ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ
ಮಂತ್ರವಾದದಿಂದಲೇ ಈ ನಾಡು ಧರ್ಮಭೂಮಿ

ತನ್ನಲ್ಲಿ ಗಿಡದಲ್ಲಿ, ಹೇರದಲ್ಲಿ ನಾರಾತೆ.
(ಎಸಗಿ ತಿದ್ದುಗಳು)
ನನ್ನ ನಡೆನ್ನುತ್ತಿರುವ ಲಿಪ್ಯಂದ ಮತ್ತೆ
ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಅವುಗಳ ವರದಿಗಳು : ನನ್ನ ಮುಂದೆ
(ಅನೇಕಗಳ) ಗಾರ ಮಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ
ಮುಂದೆ ಗಾರವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗವಿರುವಂತ
ಅದು ಮುಖ್ಯಾಂಶ ಅವರ ಅವರು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ -
(1) ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥ ಪದ
ಜ್ಯೋತಿಷ ಆಧಾರದಿಂದ ಬಂದ ಎಸ್ಟು
ಎಲ್ಲಾ ಬರದೆ ಅತಿ ಗಾಢವಂತೆ ಅಡುತ್ತೇನೆ.
Arabic School ಗಳ ಅವರಲ್ಲಿ ನಗರ
ನಗರಗಳ ಪ್ರಾಂತವಾಗಿದೆ. ಈ ಲಿಪಿಯ
ಅವುಗಳು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಗದ ಪದ
ಇಲ್ಲ ಹರಿಪ್ರ ನಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ
ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಚೀನ ದೇಶ
ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಬರೆಯುತ್ತ ಅದು ಬಹಳ
ಅದು ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದೆ.
(2) ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು ಮಾತ್ರ ಗಾಢ
ಬರದು ಎಂದು ಪ್ರಾಚೀನದಲ್ಲಿ ಬರದ

ಇಂದಿನ ಜನರ ಜೀವನ(?) ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣ. ಅದರಿಂದ
ಅದನ್ನು ದೂರವಿಟ್ಟು(?) ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ(?) ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ(?) ಎಲ್ಲ(?)
ಸುಮನಸ್ಸುಗಳು(?) ಒಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದೆ(?).
ತಪ್ಪು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾಡು (ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ(?) ತಪ್ಪು
ಮಾಡಿ) ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
ಇಂದು ತಪ್ಪು ಮಾಡುವವನೇ ನಾಳೆ ಗುರು(?)
ವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಹಿಂದೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ
ಮಾತನಾಡುವುದೇ Fashion ಆಗಿತ್ತು.
ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದು ಬದುಕನ್ನೇ(?) ಹೊಂದಿದೆ(?).
(3) ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು(?) [illegible] ಸಂಸ್ಕೃತದ
ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲ ಕಡೆ(?)
ನಿರಂತರ ಬರಬೇಕು(?), ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ(?).
ಒತ್ತಾಯದ(?) ದುರ್ಬಳಕೆ(?) ಮಾಡಬೇಕು(?), ಬದಲು
ಸಂಸ್ಕೃತದ ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು, ದಿವ್ಯ(?)
ವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ.
ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ(?) ಗಳಿಗೆ(?) ... ಅಂತರ(?)
ದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕ(?) ವಿರುತ್ತ(?) ... ಹಿಂದೆ(?)
ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ(?)
ಪ್ರಾರ್ಥನೆ(?), ತಿಳಿಸಿ(?) ಇರುವ
ಮುಕ್ತ(?) ಕಥೆಗಳು(?) ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]

One's Greatness lies not in never failing but in the

[illegible]
[illegible]

२.३० सोदिना।

व्याकरणपाठः।

धातुः

- प्रातिपदिका
  - नामपदम्
- क्रियापदम्

[illegible] अनभिहिते ।
(एकः अर्थः एकेनैव शब्देन बोधनीयः)
[illegible] कर्मणि द्वितीया ।
[illegible] — दुह्, याच्
पच्, प्रच्छ्, कृ, नी

कर्म
शुद्ध (1) अकथित (2) प्रेरण (3) उपपद (4)

P.T.O.

(2) बालं शौलं नयति
([illegible])

(3) भीमः रामं गमयति
गत्यर्थकाः, बुद्ध्यर्थकाः, भक्षणार्थकाः अकर्मकाश्च (धातवः) — एतेषां धातूनां प्रयोगे प्रेरणायाः पूर्वं कर्ता प्रेरणानन्तर कर्म भवति भवति ।
Ex. शत्रवः स्वर्गं गच्छन्ति ।
शत्रून् स्वर्गं गमयति ।

Ex. शिष्यः वेदार्थं वेत्ति ।
(गुरुः) शिष्यं वेदार्थं वेदयति
Ex. बालकाः मोदकं अश्नन्ति ।
(माता) बालकान् मोदकं आशयति

(5) उपपद कर्म
अधि + √शीङ्, √स्था, √आस्, √वस्
क्रियापदानां कर्माणि
विना, अन्तरेण, विहाय — इत्यादि-
-नां प्रयोगे च ।

Ex. बालः शालां गच्छति ।
बालेन शाला गम्यते ।

प्रत्ययाः

सुप् | तिङ् | कृत् | समासान्त

.00 मुकु शिबिरभागतानां कृते प्रगतशिक्षणं कथं?
तत्र ~~बल~~ कुत्र किं योजयितुं शक्यते।
संस्कृतविषये आशादायकं विषयचित्रणं
दातव्यं विद्यार्थिनाम्। क
प्रचारयुगः। [illegible] ...
[illegible]
(Ad language:) [illegible] ... [illegible] ... ಬನ್ನಿ.
[illegible]
[illegible]
Salesmanship. Sell the idea.
ಇದು Institution ನ [illegible], movement
[illegible].

.30 **संस्कृतसंभाषणप्रगतशिबिरः IV**

मुकु अद्य कः विशेषः। [छात्रैः कथनम्]

गच्छेत् (विध्यर्थे), पठेत् ...
गच्छेयुः ... न कुर्युः
नयेयुः तिष्ठेयुः उपविशेयुः

कुर्याः — कुर्याम।
कक्षायां विलम्बागमनस्य प्राप्त्यधिकाः
यः - सः। या - सा। यत् - तत्।
यं - तं। येन - तेन। यस्य - तस्य
कार्यं करोति — कार्यं कृतम्।
कार्यं कृतवान् | ~~कृतवान्~~ कृतवती — कृतम्
सूचनां दत्तवती — सूचना दत्ता।
उ [illegible]
आगत्य गतवती — आगत्य गतम्।
माता, पिता ...
मातुः, पितुः ...
मातरं, पितरं ...
मातौ, पितौ (मातृ कृते ...)
यावत् - तावत् ([illegible])
[illegible]
यावान् - तावान्। यावती - तावती।
यावन्तः - तावन्तः। ([illegible])
यावत्सा।

कियता, कियन्तः...
कुमार होळः किमर्थं अद्य शिबिरं नागतवान् इति कारणानि वदन्तु।
कृष्णप्रसादस्य मुखं म्लानं आस्ति। किं कारणं स्यात् ?

[illegible]

करोति - कारयति... [illegible]
शोधयामि, दर्शयामि:
[illegible]

कारितवान्, श्रावितवान्, ज्ञातवती
शोधितवान्, दर्शितवान्, ज्ञातवती
[illegible] श्रावितवन्तः।
गीतम् — भुवमवतीर्णा नाकस्पर्धिनी

सर्वः - सर्वे। सर्वा - सर्वाः।
अन्यः - अन्ये। अन्या - अन्याः।
सर्वाणि, अन्यानि।

गत्वा – आगत्य । स्वीकृत्य ।
आनीय । ~~संप्रेष्य~~ संप्रेष्य
प्रविश्य । संदृश्य ।
[illegible]

गच्छन् – गच्छन्ती, आगच्छन्ती
उपविशन् – उपविशन्ती ...
[illegible] कुर्वन् · ~~कुर्वन्ती~~ · कुर्वती

[illegible]

गच्छन् आसं
[illegible]

हसन्तः रमः [illegible]
कुर्वन्तः आसन्

[illegible]

पतन्तं बालकं । लिखन्तं ,
कुर्वन्त ...।...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ప్రలన , ప్రశ్న ;
వస్తే , నటనకి , ప్రశ్న [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ([illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] . [illegible] [illegible]
Homework for this:
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
కీ/3 — (1) [illegible]
(2) [illegible] —
[illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] .
(3) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ; [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

80

3

.00

प्रगतसंभाषणशिबिरस्य विमर्शः।

विवरणम् — ह्यः किं किं कृतम्।
श्वः किं करिष्यति।
सम्भाषणात्पूर्वं किं करोति स्म
अत्यन्त आनन्ददायक-
विरामदिनानि
वृत्तेः उद्योगस्य विवरणम्
(अन्यां) वृत्तिं इच्छति वा?
किमर्थम्?
देशस्य आचाराः, सम्प्रदायः
भवतः ग्रामस्य वैशिष्ट्यम्।
जीवनस्य अविस्मरणीया घटना
दृष्टः असाधारणः पुरुषः।

Narration
वर्णनम् — चलनचित्रस्य,
नाटकस्य, टि.वि.कथा
कथायाः वर्णनम्
अनुभूतानुकूलकारिणी
कार्य

Cancellation — [illegible]

स्वप्नस्य वर्णनम्
confession

संदिग्धपरिस्थिति: Embarrassing Situa[tion]

[illegible] Tell me whe[n]
([illegible] ...)

भवतः प्रियम् : का: —
favourite sports, Hobby
party, —
[illegible]

आदर्श: आदर्श भारत देश:
मम भावी पति कीदृश: भवेत्
Ideal home

cycle tyre puncture [illegible]
[illegible]

०.०० ३२

व्याकरणपाठः।

विसर्गसन्धिः

① उत्वम् — बालो हसति, बालोऽसि

② लोपः — { राम इच्छति, बाला अत / बाला गच्छन्ति,

③ सकारः — बालस्तत्र

④ विसर्गः — बालः करोति

⑤ रेफः — हरिरत्र

विसर्जनीयस्य

① अतोरोहशि चोत्वम्।

② अदातोः आदिलोपः आत आति च।

③ अचः ~~[illegible]~~ सः स्वरे खपकेनु विसर्गः। ④

⑤ इचोऽशि रकारः।

[illegible]

[illegible]

[illegible]

([illegible])

क्रमागम विचार:

पठन् - पठन्ती किन्तु

कुर्वन् - कुर्वती [illegible]

1, 4, 6, 10 [illegible]

क्रमागमः [illegible]

6 [illegible] क्रमागमः [illegible]

लिखती - लिखन्ती [illegible]

[illegible] क्रम [illegible]

II [illegible] (14) आकारान्त [illegible]

[illegible] क्रमागमः [illegible]

याती - यान्ती, पाती - पान्ती

[illegible] क्रम [illegible]

[illegible]

(धातु ३००) भविष्यति कृदन्ते स्त्रीलिङ्गे शब्दे सर्वत्र नुमागमः। शप् विभागा बापेक्षितः
[illegible]
कुर्वन् – कुर्वती ८० ऊ करिष्यन्ती

(१२३ २६) कारयन् – कारयन्ती
[illegible] सुन्वान
[illegible] दधान: III
[illegible] क्रीणान: IX
वन्दमान: I द्विषाण: II
लज्जमान: VI कुर्वाण: VIII
जायमान: IV रुन्धान: VII
चोरयमाण: X

येषु गणेषु प्रविष्टानां धातूनां नुमागमः प्रोक्तः ते शानच प्रत्यये मुग् [illegible] श्रूयते (1,46,10 [illegible] मुगागमः)

[illegible]

[illegible] वन्दमानः — वन्दिष्यमाणः

[illegible]

मृगायमाणः [illegible]

कुर्वाणः [illegible] करिष्यमाणः

[illegible]

कारयमाणः ([illegible] कुर्वाणः)

[illegible]

मृगायमाणः [illegible]

क्रियमाणः

रामः श्लोकं पठितवान्।
रामेण श्लोकः पठितः।

बालः ग्रामं गतवान्।
बालेन ग्रामः गतः।
[illegible] ~~बालेन ग्रामः~~ बालः ग्रामं गतः
[illegible] ।
सः जानवान्। ~~स~~ तेन ज्ञातः। सः ज्ञातः
[illegible] ।
[illegible] ।
[illegible]
[illegible]
[illegible]
बालः ग्रामं गतः [illegible]
सः ज्ञातः [illegible]

मया गन्तव्यः। [illegible]

[illegible] मम गन्तव्यः।

मया करणीयम्, मम करणीयम्

तस्य अरण्यं गन्तव्यम्,

तेन अरण्यं गन्तव्यम्।

२२३०. संस्कृतप्रचारे प्रवृत्तानां कार्यकर्तॄणां ~~पुरतः स्थितानां~~ धारणाः stands.

I भाषाविषये अस्माकं (विशिष्य) धारणा का?

ii अन्येषां (भिन्नानां) संस्कृत प्रचारार्थं कार्याणि कुर्वतां विचारे धारणा का?

iii अन्यसंस्थानां विचारे अस्माकं धारणा का?

1. भाषाविषये उत्पद्यमानानां दोषानां
विचारे अस्माकं धारणा का?
सरलं मातृभाषासमीपस्थं व्यवहारयोग्यं
संस्कृतं वयं चिन्तितवन्तः प्रथमम्।
यत्र सारल्यं तत्र सौन्दर्यम् इति
शास्त्रज्ञानां एव अभिप्रायः।
परेषां दोषानां उद्धरणं न क्रियते,
किन्तु मया दोषः न कर्तव्यः इति
धारणास्माकम्।
दोषसंमार्जने क्रमाः अनुष्ठिताः।
ऋषीणां नियमाः अनुरुंधनीयाः।

अपहास्यं → विरोधः → स्वीकारः।
अन्तरङ्गे विरक्तः, बहिस्तु तीव्रः
यथा श्रीकृष्णः। न
जीवनानासक्तिः।

२ ३०. Overhead Projector :
प्रमुखं

भवता पाठ पठित
तेन कथा लिखित
भवत्या उज्जयिना दृष्ट
- - - - - - - -
- - - - - - - -

भवद्भिः शकुन्तलायाः प्रेषित
- - - - - - - -
- - - - - - - -

नौकयानसमयसूची
आपणकस्य पदार्थानां मौल्यसूची

भवता हिन्दवचनं प्रोक्तव्य
भवत्या प्रयत्नः करणीय
- - - - तव्य, अनीयर् प्रत्ययान्त

रिक्तस्थानं स्वयं चिन्तयित्वा
कथां पूरयन्तु ।

प्रथमवाक्य सम्बन्धे द्वितीयवाक्यं लिखन्तु
अद्य मम मित्राणि गृहं आगमिष्यन्ति

[illegible]

अधस्तनफलकानि दृष्ट्वा किं करणीयं किं न करणीयं किमर्थं च इति वदन्तु

| धूमपानं निषिद्धम् || | — |

[illegible] —
1 [illegible] 1 [illegible] [illegible]
3 [illegible] 4 [illegible] [illegible] ---

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
([illegible])

४.०० सोमवार प्रथमाविभक्तिः न कारकम्।
प्रातिपदिकं प्रत्येकमेव प्रातिपदिक परि
णमायैनुमेव प्र. विभक्तिप्रत्ययः
न तु तस्य स्वतन्त्रानुरूपः

अनभिमुखस्य अभिमुखं कर्तुं
सम्बोधनप्रथमा। अत्रापि कारकं
नास्ति।

लेखन्या लिखामि।
लेखनी + या।
वस्तूनि
प्रयुज्यमाने प्रातिपदिके वर्तमा
कारकशक्तिं विभक्तिप्रत्ययः
प्रकटीकरोति।
क्रियाजनकत्व शक्तिं
प्रकटीकर्तुं विभक्तिप्रत्ययाः प्रयुज्य

क्रियां विना भावप्रकटनं न भवति। तस्या
क्रियायाः सम्बन्धं वस्तूनां प्रकार
येन तु विभक्तिप्रत्ययम्)

[illegible]

1. बालकं ग्रामं गच्छति ।
2. बालकेन ग्रामः गम्यते ।
3. बालः ग्रामं गतः ।

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]
2. 〃 [illegible]
3. 〃 [illegible]

[illegible]

कर्म

(4) वने उपवसति । वनं उपवसति ।

(5) मासं अधीते ।

तृतीया विभक्तिः

करणकारकम् ।

क्रियां साधयितुं साधनम् करणकारकम्

[illegible]

[illegible]

रामेण बाणेन हतो वाली ।

रामः बाणेन वालिनं हतवान् ।

[illegible]

[illegible]

सह योगे तृतीया

करणे तृतीया ।

चतुर्थी विभक्तिः

सन्तोषेण

रामः विप्राय गां ददाति ।

[illegible]

[illegible] राष्ट्राय श्री डाति ।

[illegible]

०१.०९.०५ सुखाय स्वपिति।

२.३० संस्कृत प्रगत संभाषणशिबिरः V

गानम् – हिमगिरेः शृङ्गं...

...इति... ⟷ ...यत्... । ...अतः... ⟷ यत्...

कर्तरि ⟷ कर्मणि प्रयोगौ।

(~~[illegible]~~ ಕ್ರಿಯಾಪದವನ್ನು [illegible] [illegible]
[illegible], ಕರ್ತೃವನ್ನು ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ, ಕರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ)

मीयर – ಕೃತ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು.

Ex. रूपा अभ्यासं कुर्यात् – रूपया अभ्यासः करणीयः

तव्य ಕೃತ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು
ಪ್ರತ್ಯಯ [illegible]

त ಕೃದಂತ / ಅವು [illegible] ತवान् –

Ex. सतीशः वस्त्रं प्रक्षालितवान्।
सतीशेन वस्त्रं प्रक्षालितम्।

[illegible] ಕೃದಂತ [illegible]

ಕ. ಕೃ. [illegible] [illegible]

ಕ. ಕೃ. [illegible] [illegible]

[illegible] = ?

[illegible] = ?

[illegible]

Ex. गृहे गुणवान् सैनाराओ कामी पिबति

[illegible]

[illegible]

Ex. बिडाल्येन आगतवता मया पृष्ठतः उपविष्टम्!

... इति मन्ये (I think [illegible])

[illegible]

ईदृशं, तादृशं, (ता)दृशं, कीदृशं यादृशम् [illegible]

ईदृशः दीपः, तादृशी वेणी, कीदृशं पुस्तकं, यादृशं [illegible] ...

तादृशेन [illegible], ...

(तादृशस्य अन्यास्य ... [illegible]

[illegible] ! 63

गीतम् – हिमगिरेः [illegible]
संस्कृतेन संभाषणं कुरु
[illegible]
Ex. [illegible], [illegible] ?
अकृत्वा, अपठित्वा … [illegible]
[illegible] Impromptu
[illegible]
[illegible]
~ ([illegible]) अनन्तरं … [illegible]
~ ([illegible]) पूर्वं … [illegible]
~ ([illegible]) पूर्वं … [illegible]
~ विहाय [illegible]
एषु दिनेषु – [illegible]
मम अभिप्रायेण – [illegible]
~ न केवलं, अपि तु – [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible]
[illegible] – [illegible]

[illegible]

दि. २६/६.३० [illegible]

संस्कृतप्रगतसंभाषणशिबिरः VIII

एकैकं चित्रं दर्शयामि। चित्रं दृष्ट्वा
सदृशं संभाषणं प्रत्येकः वदतु।
(अथवा मण्डले एकैकम्)
संस्कृतवार्तायाः (आकाशवाण्याः)
श्रावणम् – तात्पर्यनिरूपणम्॥

L.I.C. Agent [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Overhead Projector

1) [illegible]
2) [illegible]
[illegible]
3) [illegible]
[illegible]
(Taperecorded [illegible])

Copying = ప్రతిలేఖనం:
(in Exam. etc.)

Overhead Projector

[illegible]	[illegible] —	[illegible]	ప్రదర్శక —
[illegible]	[illegible] —	[illegible]	[illegible] —
[illegible]	[illegible] —	[illegible]	[illegible] —
— — —	— — —	— — —	— — —

ఛాయా చిత్ర ప్రదర్శక యంత్రం
([illegible] — [illegible])

Xerox copy

భావ్య శైలీ —
కర్మణి ప్రయోగశైలి.

భవంతః కిం భవితుం ఇచ్ఛంతి?
([illegible] . . . .)

{मया वैद्येन भवितव्यम्
{अहं वैद्यः भवेयम्

अस्माभिः . . . . भवितव्यम्।

~~[illegible]~~ ఐశ్వర్యం, దారిద్ర్యం, దౌర్బల్యం, . .
[illegible]

वक्तृभिः, प्रयोक्तृभिः,

[illegible] — [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

प्रगत सं सं - पाठः १

७४ पृष्ठसंख्यायाम्

17-10-68

ಪ್ರಕೃತಿ - ಧಾತುವಿನಿಂದ ಆಗುವ ರೂಪಗಳು

ಉದಾ:- ಕರ್ತರಿ 180 (ಉಭಯ ಪದಿ)
ಕರ್ಮಣಿ 90 (ಆತ್ಮನೇ ಪದಿ)
ಣಿಜಂತ 180 (ಉಭಯ ಪದಿ)
ತತ್ರ ಕರ್ಮಣಿ 90 (ಆತ್ಮನೇ ಪದ)
ಸನ್ನಂತ 180 (ಉಭಯ ಪದ)
ತತ್ರ ಕರ್ಮಣಿ 90 (ಆತ್ಮನೇ ಪದ)
ಯಙಂತ 90 (ಆತ್ಮನೇ)
ತತ್ರ ಕರ್ಮಣಿ 90 (ಆತ್ಮನೇ)
ಯಙ್ ಲುಗಂತ 270 (ಪರಸ್ಮೈ)
ತತ್ರ ಕರ್ಮಣಿ 270 (ಆತ್ಮನೇ)

= 1530 ತಿಙಂತಾನಿ
× (ತ್ರಿಪುರುಷ, ತ್ರಿವಚನ, ರೂಪಾಣಿ)
3 = 4590

ತಿಙಂತಾನಿ ಭವಂತಿ

ಉದಾ:- ಕೃತ್ಯ, ಕರ್ತವ್ಯ, ಕರಣೀಯ, ಕಾರ್ಯ, ಕಾರಕ (ತ್ರಿಲಿಂಗ) ಕರ್ತಾ (ತ್ರಿಲಿಂಗ) = 10
ಕೃತ (ತ್ರಿ) ಕೃತವಾನ್ (ತ್ರಿ) ಕುರ್ವನ್ (ತ್ರಿ)
ಕರಿಷ್ಯನ್ (ತ್ರಿ) ಕುರ್ವಾಣ (ತ್ರಿ)
ಕರಿಷ್ಯಮಾಣ (ತ್ರಿ) ಕ್ರಿಯಮಾಣ (ತ್ರಿ)
ಕರಿಷ್ಯಮಾಣ (ತ್ರಿ) = 24

ಕೃತಾಗಂ, ಕೃತ್ರಿಮ, ಕರಣ, ಕ್ರಿಯಾ, ಕೃತ್ಯ,
ಕೃತಿ; ಕೊರಾ, ಕೊಲಲ, ಚಕ್ರಿ:, ಚಕ್ರಂ = 10
ಕೃತ್ವ, ಉಪಕೃತಾ = 2
ಕೊರಯಿತವ್ಯ, ಕೊರಯಿತ್ರ (ತ್ರಿ) ಕೊರಣೀಯ = 5
ಕೊರಕ, ಕೊಲತೆ, ಕೊಲತವನೆ, ಕೊರಯಮಾಣ
(ತ್ರಿ) ~~[illegible]~~ ಕೊರಯಿಷ್ಯ (ತ್ರಿ) = 9
ಕೊರಯಿಷ್ಯಮಾಣ (ತ್ರಿ) ಕೊರಣಿ, ಕೊರಣ = 5

65

ಕೃತ್ — ಪ್ರಸ್ತುತ 17 + ಯಜ್ಞಾನ 15 + ಉಪಸರ್ಗ 45 = 77

65 + 77 = 142

3442 ಕೃತ್ — ಶಬ್ದ ಪ್ರಾಣಿ: कुम्भकार, ಉದಾ: कृपाकर, भयंकार, ಭೀತ सुभगं-करण; ಕರ್ತೆ साधुकारी, ಕೃತ್ವಾ ಉಪ सुकृत, ಕೃತ್ವಾ राजकृत्वा, ಶಬ್ದ अलंकरिष्णु ಕರ್ತೃ कटंकता, ಉಪ प्रकृत्य ಇತ್ಯಾದಿ कृपकर कारंकार = 12

ಚಕ್ರ — 1 ಪ್ರಾಂತಿ — 1

∴ మొత్తం

[illegible] :	4590
[illegible]	142
ఉ[illegible]	12
[illegible]	1
[illegible]	1
	4746

× ఉపసర్గలు – प्र, परा, अप, सम, अनु, अव, निर्, वि, दुर्, आ, अधि, नि, उप, सं, परि, प्रति అండ్ उत्

సంస్కృతేన పాఠనం సంస్కృతాయ జీవనం
సంస్కృతేన పాలనం సంస్కృతాయ ఉద్యమం.

వక్త్రే పదమయతి నిత్యమాయ తత్త్వధీః
ప్రత్యూహ సంహరం లక్ష్మణాయ తత్త్వధీః
లక్ష్మీయన్నుతం తదా ప్రాప్త్యయాయ తత్త్వధీః ॥

చింతితం ప్రతిపాదం ఉపకారాయ జీవనే
సంస్కృతం ప్రతిపాదం న త్యాగాయ జీవనే
పరజన్మరతి ప్రతం కారుణ్యాయ జీవనే

సంస్కృతేన చింతనం వ్యాపకత్వ సాధనం
సంస్కృతేన లేఖనం సంవర్ధనార్థ సాధనం
సంస్కృతేన భాషణం భారతీయభాషణం

२, ३ जनवरी १९८८
महीशूर पुरी.

अस्त्रामास तृणं प्रियाश्रुहि
तृणामास स्मरारेर्धनुः
दारामास मुनेश्शिलापि
नृवरामास स्वयं पादुका
पुल्लयामास महार्णवोऽपि
कपयो योधांबभूवुस्तदा ।
पौलस्त्यो मशकाबभूव भगवन्
त्वं मानुषामासिथ ॥

([illegible])
[illegible]

प्रगत संभाषण वर्गः - १

वयं ह्यः अत्र (अत्त) एव आस्म
श्व आगामिष्यामः ।

शास्त्री - शास्त्रिणौ - शास्त्रिणः
शास्त्रेण , शास्त्रिणा - -

वयं मन्त्रिणं (सचिवं \ अमात्यं)
द्रष्टुं गतवन्तः आस्म ।

-- आरम्भतः ... पूर्वं - - -

[illegible]
[illegible] गन्तव्यमेव
[illegible] यस्मात्कस्मादपि [illegible]
कुतश्चित्

[illegible] वस्त्रं छिन्नम्

[illegible] द्वारं विभेद्य
विभज्य

[illegible] ([illegible]) [illegible]

तस्मिन् विषये जागरूकैः भवितव्यं --।
by us

[illegible] ([illegible])

[illegible] ([illegible])

जातान् जनिष्यमाणान् दोषान् जानातु
भवान्

[illegible] वर्धमानः

[illegible]

कियन्तं प्रयत्नं कृतवन्तः!

[illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible] कष्टानि कियन्ति वा
[illegible] (क्लेशाः कियन्तः) सन्तु नाम

[illegible]

[illegible]

[illegible]

अस्मान् परित: विद्यमानान् जनान्

[illegible]

[illegible]

[illegible]

सोऽपि अभविष्यत् समीचीनमभविष्यत्

[illegible]

तस्य अनागमनमेव उचितं (वरम्)

[illegible]

आगमनं अनागमनं समानमेव।

[आगमनेन सममनागमनमपि]

[illegible] ([illegible]) [illegible]

पूर्वतन सूचनानुसारं--

[illegible]

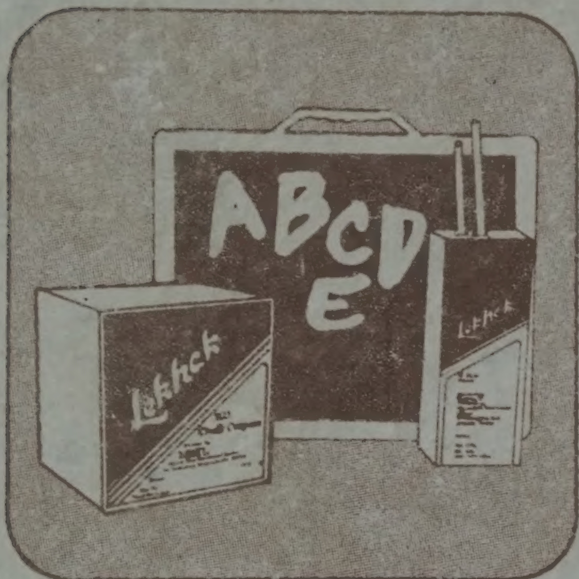
अहं मित्रं सुरां पिबत् दृष्टवान्।

सा गृहं ज्वलत् दृष्ट्वा---

जनाः संस्कृतस्य माधुर्यं
अजानन्तः एव (संस्कृतं) निन्दन्ति

उ मया नक्षत्रं पतत् दृष्टम्।

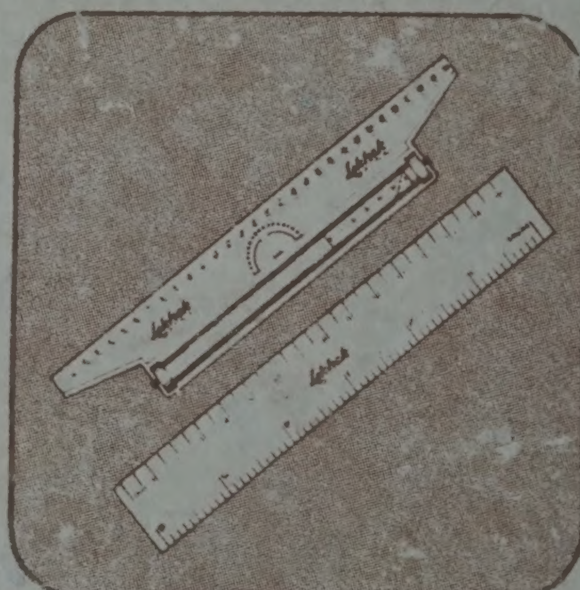

LEKHAK School Stationery offers a wide range of quality products at reasonable prices.

Slates, Chalks, Pens, Pencils, Wax Crayons, Colour Pencils, Scales, and Rotoscales.

108

Marketed by MSIL Mysore Sales International Limited